

CORDEMANS, Marcel (eigenlijk Felix Antoon Maria Marcel), journalist, leraar, bibliothecaris en publicist (Lier 7 december 1891).

Bezocht het college van zijn geboortestad en studeerde van 1910 tot '14 Germaanse filologie in Leuven. In 1914 week de pas gepromoveerde doctor uit naar Engeland, waar hij achtereenvolgens enkele maanden studeerde aan de universiteit te Nottingham, hoofd van dienst was bij het Belgisch

ministerie van arbeid te Londen en particuliersecretaris van de Antwerpse volksvertegenwoordiger A. van de Perre. Van 1919 tot '29 was hij als redacteur verbonden aan het dagblad De Standaard; daarna werd hij bibliothecaris van het parlement en van de Vlaamse Academie voor Geneeskunde. Bovendien stond hij van 1920 tot '47 als part-time leraar in het onderwijs en was hij van 1929 tot '40 verbonden aan de kabinetten van de ministers Heyman, Rubbens, De Schryver en De Vleeschauwer.

Cordemans werd blijvend getekend door de katholieke Vlaamse studentenbeweging, waaraan hij te Leuven deelnam, waarin hij werd gevormd tot redenaar en schrijver en waarin hij de invloed onderging van zijn stadgenoot Dr. A. Laporta, die de nadruk legde op de godsdienstige, culturele en sociale aspecten van de V.B. Als voordrager, bestuurslid van verenigingen en vooral als publicist zou Cordemans meewerken aan de Vlaamse culturele opbouw. Vriendschap met Lierse kunstenaars had hem al van in zijn jeugd de liefde bijgebracht voor grafische-kunstedities en voor het typografisch verzorgde boek. Onder meer als medestichter en bestuurder van de Naamloze Vennootschap Standaard-Boekhandel en als bibliothecaris van de Academie voor Geneeskunde kon hij ook op dit terrein actief blijven.

Van 1920 tot '25 was Cordemans hoofdredacteur van het leerlingenblad De Student, taak waarin hij Laporta opvolgde en die hij daarna aan Leuvense studenten o.l.v. L. Kiebooms zou overgeven. In dit blad zette hij de „cultuurflamingantische” traditie voort, tegenover het wassende nationalistische getij in de studentenbeweging.

Zijn belangrijkste rol heeft Cordemans gespeeld als redacteur-buitenland en redactiesecretaris, later als hoofdredacteur van De Standaard. De politieke lijn van het blad werd bepaald door F. van Cauwelaert en A. van de Perre. Dat betekende: radicaler Vlaamsgezind dan de Vlaamsche Katholieke Kamergroep, maar zonder ooit te breken met dit enige instrument voor de taalwetgeving. Dus in de oppositie tegen de regeringen waartegen de Kamergroep in oppositie kwam, maar kritisch ondersteunen van die kabinetten waar die Kamergroep zich achter schaarde. Die tactiek viel Corde-

mans soms zwaar. Nadat De Standaard zich fel verzet had tegen het sluiten van het Frans-Belgisch militair akkoord door de regering-Delacroix, wilde hij ook achteraf „met volle geweld tegen het verbond instormen”, maar moest de nieuwe regering-Carton de Wiart ontzien volgens de richtlijnen van hogerhand. Het was toch ook en vooral op Cordemans' buitenlands terrein, dat het blad de regeringen-Delacroix en -Theunis bestreed en ten val hielp brengen.

Als een „man” van Van Cauwelaert werd Cordemans gedwongen heen te gaan, toen de krant in handen van Sap kwam. Hij is dat als een „gebroken loopbaan” blijven voelen, al bleef hij in boeken en in bladen, o.a. in Nieuw Vlaanderen, de buitenlandse politiek bespreken. Tot 1940 kon hij trouwens als secretaris van verscheidene ministers verder werken aan de versterking van een katholieke en sociaal-georiënteerde macht in dienst van de V.B. Sinds de Tweede Wereldoorlog was hij alleen nog op het culturele vlak bedrijvig, maar dat dan meer dan ooit. Hij schreef verscheidene historische werken over flaminganten, o.m. Dr. August Laporta en „De Student”, Dr. A. van de Perre's oorlogsjaren 1914-1918, Edmond Rubbens.

WERKEN: Artikelen o.a. in *De Schapekop*; *Het Liersche Volk*; *De Student*; *Ons Leven*; *De Gids op sociaal gebied*; *Ons volk ontwaakt*; *De Stem uit België*; *Ons Vaaderland*; *Het Vlaamsche Land*; *De Standaard*; *De maasbode*; *Germania*; *Kölnische Volkszeitung*; *Nieuw Vlaanderen*; *Eigen Schoon*; *Eigen Schoon en de Brabander*; *Het Belang van Limburg*; - *De Joegoslaven* (1920); - *De moderne wereldpolitiek en de Redding van het Primaat der Westerse Beschaving* (1930); - *De tweede Spaansche republiek* (1931); - *Sir Walter Scott 1832-1932* (1933); - *Ons land in het nieuwe wereldbeeld* (1946); - *Dr. August Laporta en „De Student”* (1959); - *J.B. Wellekens, de laatste katholieke dichter van de gouden eeuw, 1658-1958* (1961); - *Dr. A. Van de Perre's oorlogsjaren 1914-1918* (1963); - *Edmond Rubbens. Een levensverhaal met een bloemlezing uit zijn werken 1894-1938* (1965); - *Raymond de la Haye en Felix Timmermans* (1967); - *Verkiezingen en verkozenen in het arrondissement Aalst 1831-1878* (in samenwerking met E. de Ridder-de Saedeleer, 1968).

LITERATUUR: A. de Coninck, *De wording en vroege ontwikkeling van „De Standaard” (1914,18-1925)* *Perskritische bijdrage* (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1968).

LODE WILS